

Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Národný projekt Inštitút sociálnej ekonomiky

Národný projekt

Inštitút sociálnej ekonomiky

ROČNÁ SÚHRNNÁ SPRÁVA o rozvoji sociálnej ekonomiky v SR 2021

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk www.employment.gov.sk www.ia.gov.sk

Obsah

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK	2
ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV	3
1. AKTUÁLNA SITUÁCIA A POTENCIÁL PRE ROZVOJ SOCIÁLNEJ EKONOMIKY V SR	4
1.1 SÚČASNÁ SITUÁCIA V SOCIÁLNO M PODNIKANÍ V SR	6
2 ČINNOSŤ CKJ A RC SE ZA ROK 2021.....	16
2.1 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O ČINNOSTI CKJ A RCSE	16
2.2 AKTIVITY A VÝSTUPY ČINNOSTI NP ISE	17
2.3 NÁVRH ODPORÚČANÍ PRE LEGISLATÍVNE ZMENY S CIEĽOM IDENTIFIKÁCIE A NÁSLEDNEJ PODPORY ÚSPEŠNÝCH FORIEM SE V PODMIENKACH SR.....	22
3 PRÍKLADY DOBREJ PRAXE VO VYBRANÝCH SOCIÁLNYCH PODNIKOV V SR	24

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

AOTP – aktívne opatrenia trhu práce
BA – Bratislavský
BB – Banskobystrický
BBSK – Banskobystrický samosprávny kraj
BSK – Bratislavský samosprávny kraj
CKJ – centrálna koordinačná jednotka
DPH – daň z pridanej hodnoty
FO – fyzické osoby (podnikatelia)
CHD - chránená dielňa
CHP – chránené pracovisko
KE – Košický
KSK – Košický samosprávny kraj
MJ – merná jednotka
MPSVaR SR - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MSP – malé a stredné podniky
NO – neziskové organizácie
NP IPSP – národný projekt Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka
NP ISE – národný projekt Inštitút sociálnej ekonomiky
NSK – Nitriansky samosprávny kraj
NR – Nitriansky
NRO – najmenej rozvinuté okresy
OS – obchodné spoločnosti
OZ – občianske združenia
PMU - Protimonopolný úrad
PO – Prešovský
PSK – Prešovský samosprávny kraj
RC SE – regionálne centrum sociálnej ekonomiky
RSP – registrované sociálne podniky
SE – sociálna ekonomika
SK – samosprávny kraj
TN – Trenčiansky
TNSK – Trenčiansky samosprávny kraj
TT – Trnavský
TTSK – Trnavský samosprávny kraj
VUC – vyšší územný celok
ZA – Žilinský
ZSK – Žilinský samosprávny kraj
ZD - základné dokumenty
ZnO – znevýhodnené osoby
ZrO – zraniteľné osoby
ZO – znalecký odhad
ZP – zdravotné postihnutie

ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV

Tab. č 2 Najčastejšie dôvody vrátenia štatútu

Tab. č 3 Prehľad zamestnancov v RSP v SR podľa krajov k 31.12.2021

Tab. č 4 Prehľad zamestnancov RSP v SR podľa právnej subjektivity podnikov k 31.12.2021

Tab. č 5 Využívanie vybraných nástrojov priamej a nepriamej podpory sociálneho podnikania SR v roku 2021

Tab. č 6 Využívanie vybraných nástrojov priamej a nepriamej podpory sociálneho podnikania SR v roku 2021 podľa jednotlivých krajov

Tab. č 7 Prehľad RCSE

Tab. č 8 Prehľad pracovníkov RCSE v roku 2021

Tab. č 9 Prehľad konzultácií a zrealizovaných stretnutí RCSE podľa miesta stretnutia v roku 2021

Tab. č 10 Prehľad konzultácií a zrealizovaných stretnutí RCSE podľa predmetu rokovania v roku 2021

Tab. č 11 Prehľad asistencie RCSE pri zakladaní RSP v danom kraji k 31.12.2021

Tab. č 12 Spolupráca NP ISE s inými organizáciami pri poskytovaní informácií a poradenstva a sieťovanie, spolupráca s vysokými a strednými školami, spolupráca v rámci memoránd aj mimo nich v roku 2021

Tab. č. 13 Prehľad školení pre sociálne podniky, odbornú verejnosť a pracovníkov NP ISE

Tab. č. 14 Aktivity v oblasti publicity a informovanosti

Tab. č. 15 Popis odporúčaní pre legislatívne zmeny

Graf 1 Vývoj počtu vzniknutých RSP v SR k 31.12.2021

Graf 2 Počet RSP podľa druhu v SR k 31.12.2021

Graf 3 Počet RSP v jednotlivých krajoch SR k 31.12.2021

Graf 4 Počet RSP podľa právnej subjektivity v SR k 31.12.2021

Graf 5 Počet vrátených štatútov podľa druhu RSP k 31.12.2021

Graf 6 Počet vrátených štatútov RSP podľa krajov k 31.12.2021

Graf 7 Počet vrátených štatútov RSP podľa právnej subjektivity RSP k 31.12.2021

Graf 8 Prehľad o počte zamestnancov RSP v SR k 31.12.2021

Graf 9 Prehľad o počte ZnO a ZrO v RSP v SR k 31.12.2021

Graf 10 Doručené ZD z RCSE na CKJ k 31.12.2021

Obrázok 1: Počet RSP založených v najmenej rozvinutých okresoch k 31.12.2021

1. AKTUÁLNA SITUÁCIA A POTENCIÁL PRE ROZVOJ SOCIÁLNEJ EKONOMIKY V SR

Etablovanie konceptu sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania v slovenských podmienkach bolo aj v roku 2021 poznačené dôsledkami pandémie COVID 19. Napriek tomu sme mohli sledovať intenzívnu implementáciu zákona č. 112/2018 o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch (ďalej len „zákon“) v praxi a rodili sa nové sociálne podniky zamerané najmä na riešenie nezamestnanosti znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

Podľa platných právnych predpisov štatút registrovaného sociálneho podniku môže získať každý subjekt, ktorý spĺňa definované kritériá, bez ohľadu na jeho právnu formu či predmet činnosti. Ten sa môže zamerať na vytvorenie pracovných príležitostí pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a/alebo pre zraniteľné osoby (integračný podnik), na poskytovanie spoločensky prospešného nájomného bývania (sociálny podnik bývania), svoju činnosť môže vykonávať v oblasti podpory lokálneho rozvoja, ochrany životného prostredia alebo svoje produkty (výrobky a/alebo služby) poskytuje znevýhodneným či zraniteľným osobám alebo komunitám (iný registrovaný sociálny podnik). Významným prínosom slovenskej legislatívy je, že priestor sociálnej ekonomiky vymedzuje v širšom kontexte, čím ponúka príležitosť pre iniciatívy so sociálnym dosahom, nielen prostredníctvom hospodárskej činnosti. Zákon explicitne určuje oblasť pôsobenia sociálneho podniku v pracovnej integrácii a nájmomnom bývaní, avšak ponecháva priestor pre jeho ďalšie smerovanie v kategórii „všeobecný registrovaný sociálny podnik“ bez bližšej špecifikácie. Tým sa otvára priestor na rozvoj sociálneho podnikania v ďalšej etape jeho napredovania.

Rozvoj sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania na Slovensku je podporený predovšetkým komplexným legislatívnym prostredím, poradenskou infraštruktúrou a finančnými nástrojmi pre jej subjekty. Poradenská infraštruktúra je zabezpečovaná prostredníctvom Regionálnych centier sociálnej ekonomiky v rámci národného projektu „Inštitút sociálnej ekonomiky“. Tie sa nachádzajú v územnej pôsobnosti každého samosprávneho kraja (spolu ich je 8), zameriavajú sa na zvyšovanie povedomia o sociálnej ekonomike, poskytujú poradenstvo pri zakladaní novovznikajúcich sociálnych podnikov a postupne sa stali integrálnou súčasťou podpornej infraštruktúry sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania na Slovensku. Regionálne centrá v jednotlivých krajoch boli zriadené v rokoch 2018 a 2019. V slovenskom priestore sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania zápasíme s nedostatkom ľudských zdrojov s požadovanými vedomosťami, zručnosťami a kompetenciami. To zapríčinilo aj počiatočnú fluktuáciu a obmedzené možnosti pri obsadzovaní pracovných miest v regionálnych centrách. Môžeme však konštatovať, že Regionálne centrá sociálnej ekonomiky plnohodnotne vyvíjali svoju činnosť aj v roku 2021 so zastabilizovaným personálnym obsadením pracovných pozícií. Aktivity centier sa ukázali ako kľúčové v etablovaní a rozvoji konceptu sociálnej ekonomiky v regiónoch Slovenska.

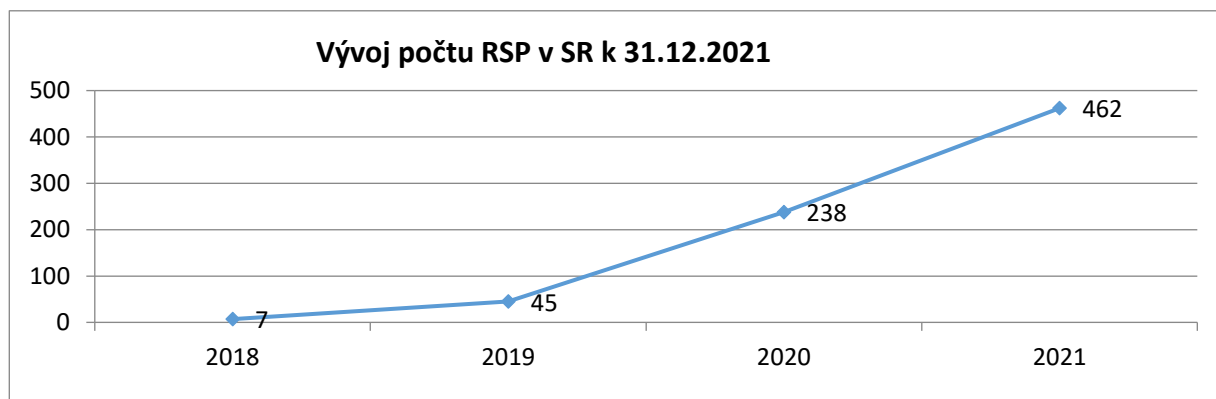
Aj v roku 2021 sa prioritne zakladali sociálne podniky zamerané na zamestnávanie znevýhodnených a zraniteľných osôb (integračné podniky), ktoré majú za cieľ integrovať ich na trhu práce a do spoločnosti. Tento stav na jednej strane je výsledkom existencie dvoch kľúčových perspektív - „bottom-up“ mobilizácie sociálnych podnikateľov a „top-down“ cielenej podpory verejných politík, ale zároveň je to reakcia na páľčivý problém regiónov Slovenska, ktorým je nezamestnanosť, najmä osôb so znevýhodneným postavením na trhu práce. Zohľadňujúc regionálne hľadisko môžeme konštatovať, že vznik registrovaných sociálnych podnikov naďalej viac-menej kopíruje vývoj počtu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a dlhodobej nezamestnanosti. Považujeme za pozitívny trend záujem najmenej rozvinutých okresov o tento inovatívny model podnikania, častokrát ide o obecné registrované sociálne podniky. Dominantnou právnou formou registrovaných sociálnych podnikov je spoločnosť s ručením obmedzeným, právne formy zaužívané v treťom sektore sú menej zastúpené. Registrované sociálne podniky v sledovanom období zamestnávali prevažne znevýhodnených uchádzačov a v rámci tejto kategórie akcentovalo zdravotné znevýhodnenie. Zraniteľné osoby tvorili veľmi malý podiel na celkovej zamestnanosti registrovaných sociálnych podnikov a približne tretina zamestnancov nepatrila do skupiny znevýhodnených alebo

zraniteľných osôb. V roku 2021 sa využilo mnoho nástrojov priamej a nepriamej podpory sociálneho podnikania, pričom medzi populárne môžeme zaradiť vyrovnávacie príspevky, zníženú sadzbu DPH, či úľavu na dani z príjmu. K dynamickému rozvoju sociálneho podnikania výrazne prispeli aktivity Centrálnej koordinačnej jednotky a Regionálnych centier sociálnej ekonomiky v podobe konzultácií, stretnutí, asistencií, školení, poradenstiev, publicity a informovanosti, ako aj nadväzovaním spolupráce a sieťovaním s organizáciami z rôznych sektorov, strednými a vysokými školami.

Predložená správa o rozvoji sociálnej ekonomiky v SR za rok 2021 poskytuje prehľad o podrobnostiach aktuálne prebiehajúceho rozvoja sociálneho podnikania v slovenských podmienkach. Opisuje aktuálnu situáciu a identifikuje potenciál pre rozvoj sociálnej ekonomiky v SR, detailne sa venuje činnostiam Centrálnej koordinačnej jednotky a Regionálnych centier sociálnej ekonomiky a ponúka príklady dobrej praxe vo vybraných sociálnych podnikoch v SR.

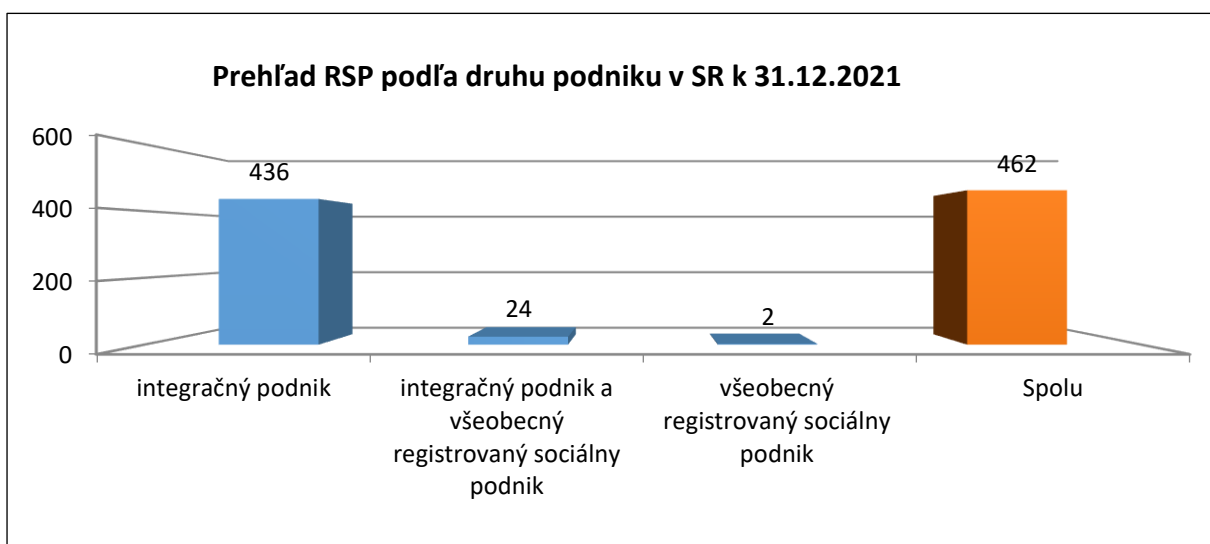
Ročná súhrnná správa o rozvoji sociálnej ekonomiky v SR bola vypracovaná ako výstup podaktivity č. 1.1 – Zriadenie a pilotné overenie fungovania Centrálnej koordinačnej jednotky sociálnej ekonomiky.

1.1 SÚČASNÁ SITUÁCIA V SOCIÁLNO M PODNIKANÍ V SR

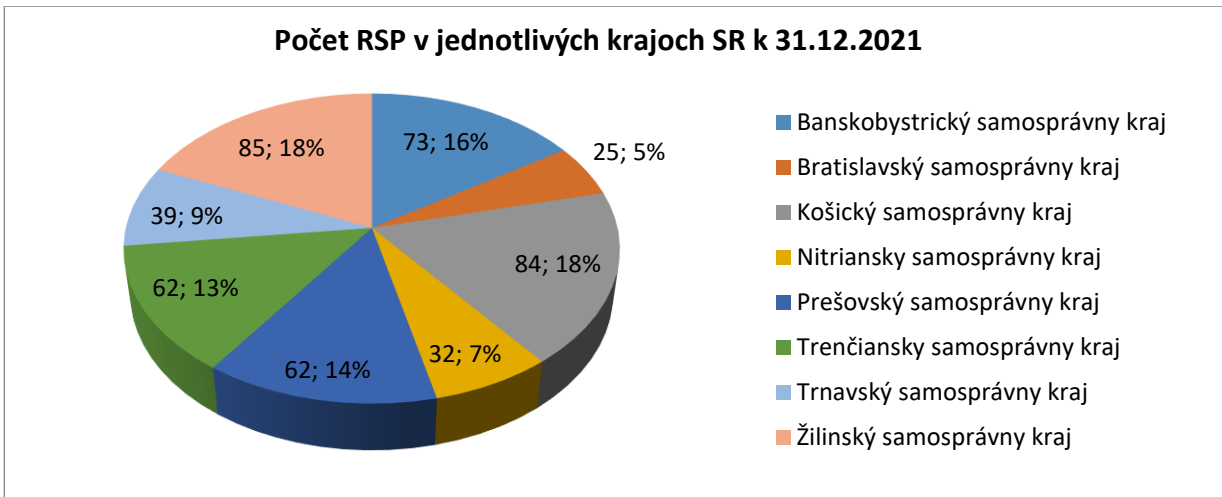
Graf 1 Vývoj počtu vzniknutých RSP v SR k 31.12.2021

Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

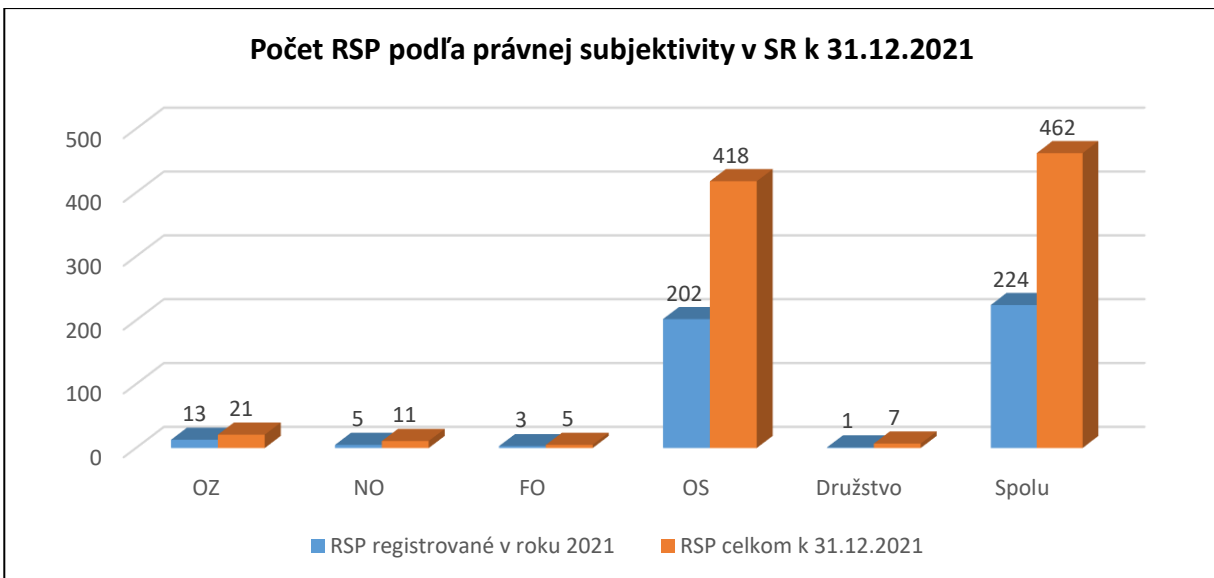

Graf 2 Počet RSP podľa druhu v SR k 31.12.2021

Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

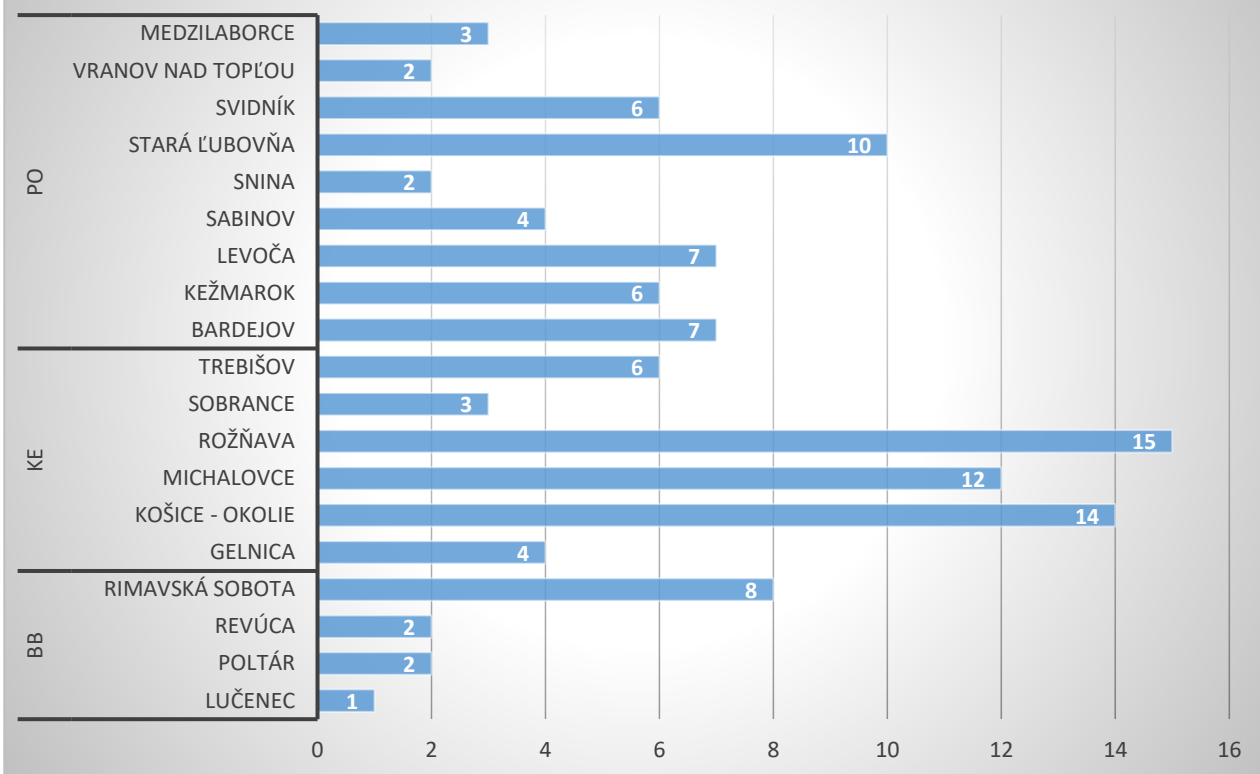
Graf 3 Počet RSP v jednotlivých krajoch SR k 31.12.2021
Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

Graf 4 Počet RSP podľa právnej subjektivity v SR k 31.12.2021
Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

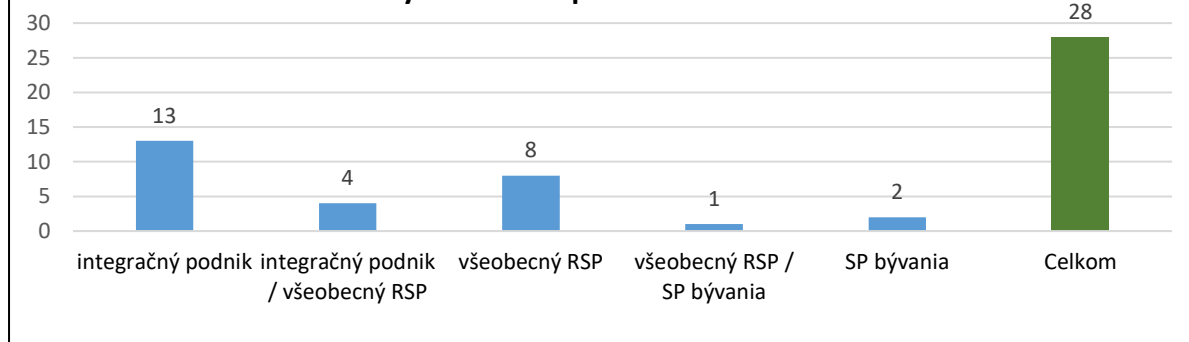
Počet RSP založených v NRO k 31.12.2021*

Obrázok 1: Počet RSP založených v najmenej rozvinutých okresoch k 31.12.2021

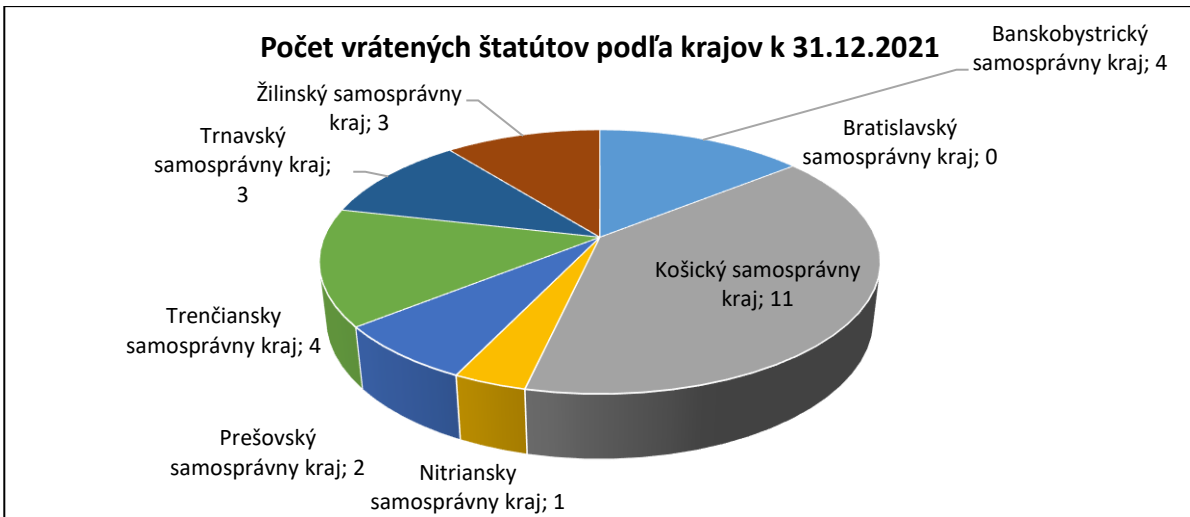
Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE – RCSE

Počet vrátených štatútov podľa druhu RSP k 31.12.2021

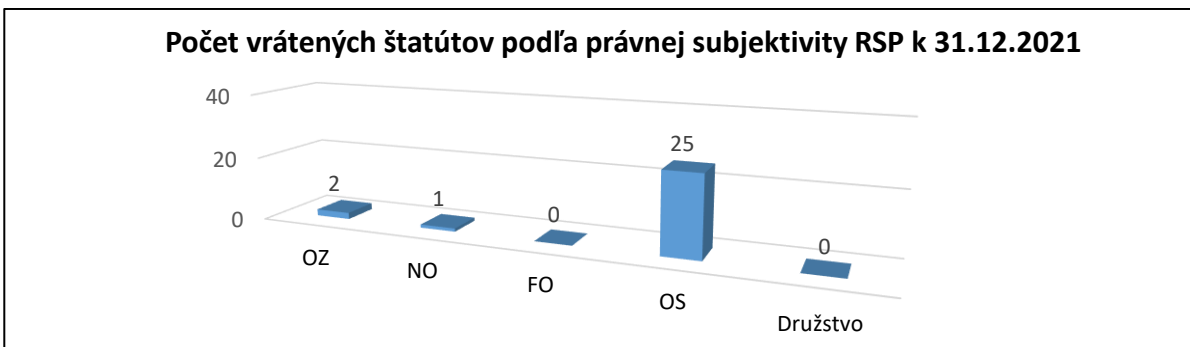
Graf 5 Počet vrátených štatútov podľa druhu RSP k 31.12.2021

Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

Graf 6 Počet vrátených štatútov RSP podľa krajov k 31.12.2021

Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

Graf 7 Počet vrátených štatútov RSP podľa právnej subjektivity RSP k 31.12.2021

Zdroj: Register sociálnych podnikov MPSVR SR

Dôvody vrátenia štatútu
Vrátenie štatútu všeobecného registrovaného sociálneho podniku z dôvodu nenaplnenia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu.
Vrátenie štatútu integračného podniku z dôvodu nesplnenia povinností podľa § 12 ods. 2, t. z. zamestnávať z celkového počtu zamestnancov najmenej 30 % znevýhodnených osôb a zraniteľných osôb v pracovnom pomere dohodnutom najmenej v rozsahu polovice ustanoveného týždenného pracovného času a ak ide o znevýhodnené osoby podľa § 2 ods. 5 písm. b), najmenej v rozsahu štvrtiny ustanoveného týždenného pracovného času.
Vrátenie štatútu integračného podniku z dôvodu nesplnenia povinností podľa § 6 ods. 1, písm. b); do 12 mesiacov od udelenia štatútu, t. z. mať zriadený poradný výbor podľa § 9 alebo uplatňovať demokratickú správu podľa § 10
Vrátenie štatútu integračného podniku z dôvodu nesplnenia povinností podľa § 6 ods. 1, písm. h); do 12 mesiacov od udelenia štatútu, t. z. mať minimálne 2 zamestnancov v pracovnom pomere dohodnutom najmenej v rozsahu polovice ustanoveného týždenného pracovného času.
Vrátenie štatútu z dôvodu nenaplnenia predstáv a možností plného čerpania investičnej pomoci.
Ukončenie činnosti, likvidácia spoločnosti.
Nepriaznivý dopad pandemickej situácie na podnikateľské aktivity.
Nepriaznivý zdravotný stav kľúčovej osoby v spoločnosti.

Tab. č 2 Najčastejšie dôvody vrátenia štatútu

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE – RCSE

Prehľad zamestnancov RSP k 31.12.2021						
Samosprávny kraj	Počet zamestnancov podniku	z toho znevýhodnení	z toho zraniteľní	z toho zdravotne znevýhodnení	uznaná za invalidnú	lekársky posudok
Banskobystrický SK	790	514	27	452	339	113
Bratislavský SK	163	101	1	95	81	14
Košický SK	788	541	5	409	353	56
Nitriansky SK	232	148	1	129	99	30
Prešovský SK	498	330	3	198	170	28
Trenčiansky SK	816	525	6	512	379	133
Trnavský SK	299	201	0	190	151	39
Žilinský SK	728	523	2	507	305	202
Celkom	4314	2883	45	2492	1877	615

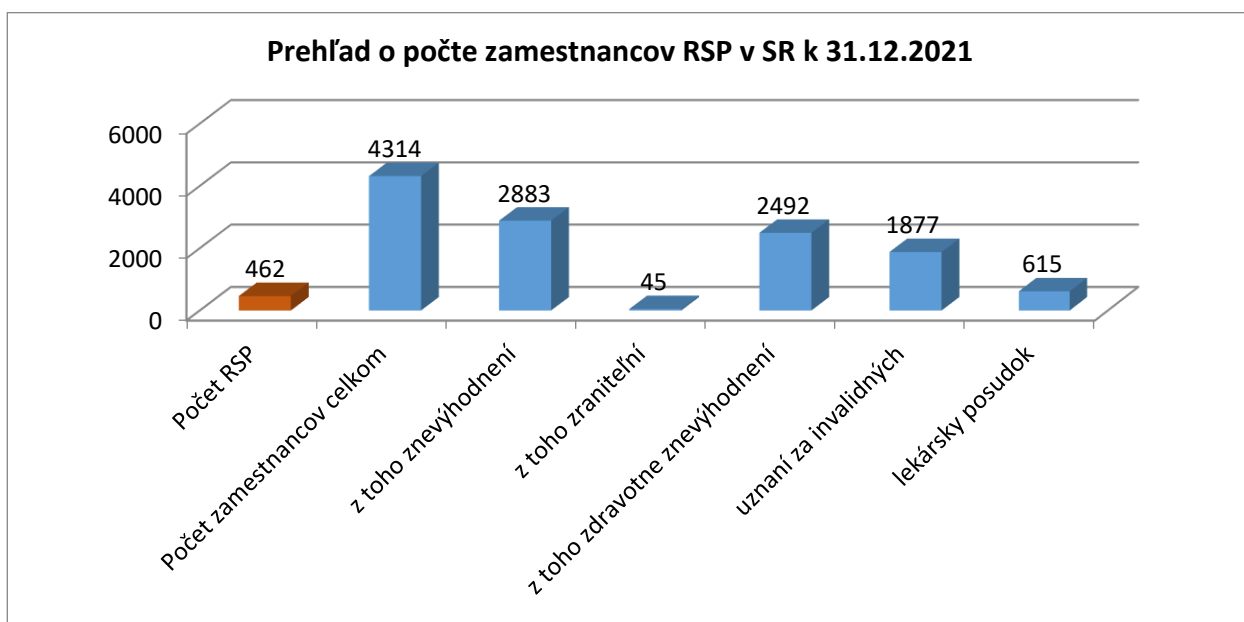
Tab. č 3 Prehľad zamestnancov v RSP v SR podľa krajov k 31.12.2021

Zdroj: Štatistika MPSVR SR

Popis	RSP v BBSK podľa právnej subjektivity					Spolu
	OZ	NO	FO	OS	Družstvo	
Počet RSP	21	11	5	418	7	462
Počet zamestnancov celkom	85	70	53	3958	148	4314
z toho znevýhodnení	60	48	22	2678	75	2883
z toho zraniteľní	0	0	0	21	24	45
z toho zdravotne znevýhodnení	51	38	21	2310	72	2492
uznaná za invalidnú	41	22	16	1745	53	1877
lekársky posudok	10	16	5	565	19	615

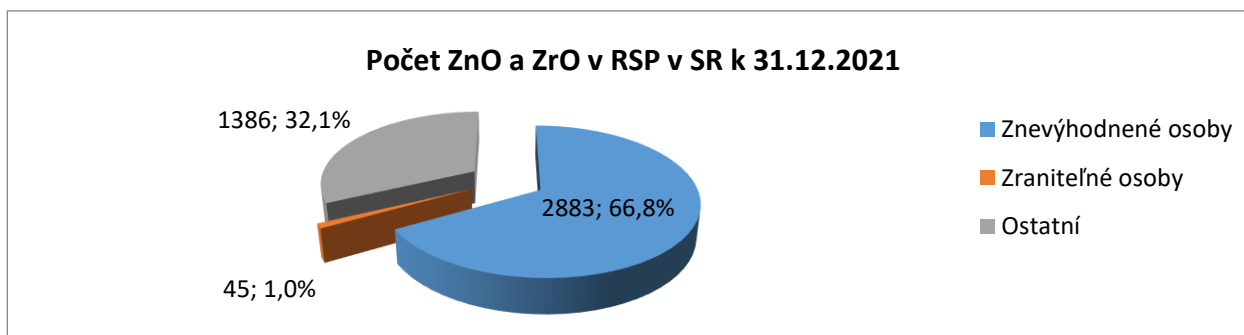
Tab. č 4 Prehľad zamestnancov RSP v SR podľa právnej subjektivity podnikov k 31.12.2021

Zdroj: Štatistika MPSVR SR

Graf 8 Prehľad o počte zamestnancov RSP v SR k 31.12.2021

Zdroj: Štatistika MPSVR SR

Graf 9 Prehľad o počte ZnO a ZrO v RSP v SR k 31.12.2021

Zdroj: Štatistika MPSVR SR

Prehľad využívania nástrojov priamej a nepriamej podpory sociálneho podnikania v SR v roku 2021						
Nástroj priamej/nepriamej formy podpory ¹	Počet RSP	Počet dohôd	Počet prac. miest	Počet predaných poukážok		Celková výška schváleného príspevku/EUR
				modré	ružové	
Znížená DPH	129					
Úľava na dani z príjmu	129					
Vyrovnávacie príspevky § 53g ²		847	3 319			39 383 591,39
Vyrovnávacie príspevky § 53g zo ŠR ³		36	120			1 168 464,35
Umiestňovacie príspevky § 53f ⁴		8	11			28 934,40
Investičná pomoc ⁵	23	23	92			2 959 377,60
Servisné poukážky ⁶	13			2177	641	9 736,00
Výnimky zo zákona o VO	56					
Predaj/prenájom nehnuteľnosti za nižšiu cenu ako je ZO	9					

Tab. č 5 Využívanie vybraných nástrojov priamej a nepriamej podpory sociálneho podnikania SR v roku 2021

Zdroj: Štatistika ÚPSVaR SR, štatistika MPSVR SR, vlastný zdroj NP ISE – RCSE

Prehľad využívania nástrojov priamej a nepriamej podpory sociálneho podnikania v SR v roku 2021 podľa jednotlivých krajov										
Nástroj priamej/nepriamej formy podpory	MJ	BA	BB	KE	NR	PO	TN	TT	ZA	Spolu
Znížená DPH	RSP	5	19	11	5	20	25	12	32	129
Úľava na dani z príjmu	RSP	5	24	6	2	7	37	7	41	129
Vyrovnávacie príspevky § 53g	dohody		141	178	56	115	136	57	164	847
Vyrovnávacie príspevky § 53g zo ŠR	dohody	36								36
Umiestňovacie príspevky § 53f	dohody	0	0	3	1	1	1	0	2	8
Investičná pomoc	RSP	0	5	7	3	0	1	2	8	26

¹ Údaje o zníženej DPH, úľave na dani z príjmu za rok 2021, výnimkách zo zákona o VO a predaji/prenájmeh za nižšiu cenu ako je znalecký odhad nie sú verifikované, vychádzajú z informácií poskytnutých od RSP.

² Počet dohôd nie je zhodný s počtom RSP, nakoľko subjekt môže mať v priebehu roka uzatvorených viac dohôd

³ Vyrovnávacie príspevky v BSK sú hradené zo štátneho rozpočtu.

⁴ Počet dohôd nie je zhodný s počtom RSP, nakoľko subjekt môže mať v priebehu roka uzatvorených viac dohôd

⁵ RSP, ktoré majú podpísanú dohodu o poskytnutí NFP v rámci projektu NP IPSP v roku 2021

⁶ Celková výška schváleného príspevku vyjadruje celkový príspevok za predané poukážky vo výške á 3,00 EUR pri modrých poukážkach a á 5,00 EUR pri ružových poukážkach.

Servisné poukážky	RSP	0	0	4	3	2	1	2	1	13
Výnimky zo zákona o VO	RSP	0	10	7	1	15	4	2	17	56
Predaj/prenájom nehnuteľnosti za nižšiu cenu ako je ZO	RSP	0	0	8	0	0	1	0	0	9

Tab. č 6 Využívanie vybraných nástrojov priamej a nepriamej podpory sociálneho podnikania SR v roku 2021 podľa jednotlivých krajov

Zdroj: Štatistika ÚPSVaR SR, štatistika MPSVR SR, vlastný zdroj NP ISE – RCSE

Skúsenosť s využívaním jednotlivých finančných a nefinančných nástrojov podpory

Znížená DPH

RSP si môže uplatniť zníženú sadzbu DPH 10% zo základu dane v zmysle § 27 ods. 2 písm. b) Zákona o dani z pridanej hodnoty č. 222/2004 Z.z. pri splnení zákonom stanovených podmienok. Tento typ nepriamej finančnej podpory zo strany štátu využívajú tie podniky, ktoré medzi svojimi odberateľmi evidujú oprávnené osoby - iné ako zdaniteľné osoby; ide najmä o RSP založené obcou a na účel poskytovania služieb pre svojho zakladateľa, resp. pre obce mikroregiónu, kde poskytujú svoje služby. Takisto tento nástroj využívajú RSP dodávajúce svoj tovar alebo služby konečnému spotrebiteľovi, ktorým je občan nepodnikateľ. Z dôvodu zúženia okruhu oprávnených RSP na strane dodávateľa ako aj oprávnených osôb medzi odberateľmi RSP priamo zákonom o DPH, je táto pomoc štátom regulovaná.

V praxi v dôsledku nejednotného výkladu zákona majú niektoré RSP obavy si túto zníženú sadzbu uplatniť a tým pádom preferujú uplatňovanie základnej sadzby DPH. V roku 2021 si zníženú sadzbu DPH uplatnilo v SR 129 RSP.

Úľava na dani z príjmu

Ide o typ nepriamej formy finančnej podpory zo strany štátu pre RSP. S účinnosťou od 1. januára 2019 dochádza k doplneniu zákona o dani z príjmov o § 30d „Úľava na dani pre registrované sociálne podniky“. Zámerom tohto ustanovenia je umožniť vybraným daňovníkom uplatniť si nárok na úľavu na dani z príjmov z hospodárskej činnosti do výšky percentuálneho podielu na zisku, ku ktorého socializácii sa podnik zaviazal vo svojom základnom dokumente.

Úľavu na dani z príjmu v roku 2021 využilo 129 subjektov. Priaznivou informáciou, ktorú nesie robustnejší rozmer využívania tohto typu pomoci, je podnikanie RSP s kladným hospodárskym výsledkom, pričom tento spolu s výškou daňovej úľavy používajú na rozvojové ciele.

Vyrovňavacie príspevky na mzdy - § 53g

Tento druh priamej finančnej podpory je na území SR využívaný najmasívnejšie, cieľovou skupinou osôb je najmä osoba zdravotne znevýhodnená. V nevýznamnej miere sú využívané vyrovnávacie príspevky na mzdy zraniteľných alebo inak ako zdravotne znevýhodnených osôb. Jednou z príčin tohto kontrastu je pravdepodobne viac ako 20-ročná skúsenosť podnikateľov zamestnávať zdravotne znevýhodnených zamestnancov na chránených pracoviskách a v chránených dielňach a najmä stabilita poskytovania finančných príspevkov počas celej doby trvania pracovného pomeru zdravotne znevýhodnenej osoby.

V mesiacoch január, február a marec 2021 prišlo z dôvodu schvaľovania Schémy štátnej pomoci na podporu vzdelávania a pomoci na prijímanie do zamestnania a zamestnávanie znevýhodnených pracovníkov a pracovníkov so zdravotným postihnutím k omeškaniu vyplácania vyrovnávacích príspevkov. Okrem toho nebolo možné podpisovať ani zmluvy s registrovanými sociálnymi podnikmi, ktoré zamestnávajú zdravotne znevýhodnené osoby. Ešte začiatkom marca 2021 sa proces vyplácania vyrovnávacích príspevkov obnovil.

V roku 2021 bolo v rámci málo rozvinutých regiónov uzatvorených až 847 dohôd na vyrovnávacie príspevky podľa § 53g z fondov EU. V rámci BSK bolo uzatvorených 36 dohôd, pričom vyrovnávacie príspevky boli hrazené z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Umiestňovacie príspevky - § 53f

Tento nástroj priamej finančnej podpory je využívaný nevýznamne. V rámci SR bolo uzatvorených iba 8 dohôd na uplatnenie vyrovnávacích príspevkov podľa § 53f. Pomerne nízka miera využívania tohto nástroja vypovedá o tom, že len málo RSP sa zameriava na riešenie podpory zamestnanosti formou tranzitného zamestnávania inak ako zdravotne znevýhodnených osôb a ich uplatnenie sa na otvorenom trhu práce. Jednou z príčin môže byť aj chýbajúce personálne zabezpečenie interných špecialistov vo forme mentorov a iných odborných profesií napomáhajúcich rozvoju odborných aj sociálnych kompetencií znevýhodnených osôb s cieľom ich posilnenia pri uplatňovaní sa na otvorenom trhu práce.

Investičná pomoc

Investičná pomoc pre sociálne podniky je jedným z aktívnych nástrojov pomoci na elimináciu zvýšených rizík spojených s poslaním dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu a poskytuje sa na podporu investícií alebo prípravy projektov investícií a poradenských služieb súvisiacich s touto prípravou, pričom za investičné náklady sa považujú najmä náklady na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, mzdové náklady na pracovné miesta vytvorené v priamej súvislosti s investičným projektom, prevádzkové náklady, režijné náklady a náklady na služby vzniknuté v priamej súvislosti s investičným projektom. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny SR realizuje od 5.10.2020 národný projekt Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka, v rámci ktorého poskytuje registrovaným sociálnym podnikom investičnú pomoc vo forme nenávratného finančného príspevku v kombinácii s návratnou finančnou pomocou a v rámci ktorého mohli žiadatelia o investičnú pomoc podávať žiadosti o nenávratný finančný príspevok v termíne od 10/2020 do 01/2022. Hlavným cieľom tohto projektu je podpora RSP formou poskytnutia nenávratného finančného príspevku v synergii s návratnou pomocou formou finančného nástroja alebo inej formy návratného financovania s cieľom zlepšiť prístup k zamestnaniu a posilniť zamestnanosť prostredníctvom podpory subjektov sociálnej ekonomiky. O investičnú pomoc bolo možné požiadať prostredníctvom štyroch Opatrení a oprávnenými žiadateľmi boli RSP reinvestujúce 100% zisku na podporu hlavného cieľa, ktorým je dosahovanie pozitívneho sociálneho vplyvu a ktoré spĺňali podmienky MSP v zmysle Nariadenia o skupinových výnimkách alebo veľkého podniku, ktorý zamestnával menej ako 250 osôb a jeho ročný obrat nepresahoval 50 mil. € a/alebo celková ročná súvaha nepresahovala 43 mil. €.

Investičná pomoc bola zo strany RSP dlho očakávanou finančnou pomocou, avšak nastavenie národného projektu sa v praxi stretlo s viacerými obmedzeniami, ktoré mali dopad na zapojenie sa subjektov do tohto oznámenia. Aplikačná prax poukázala na administratívnu náročnosť pri získaní investičnej pomoci. Nejasnosť a stále sa meniace podmienky odrádzali mnoho subjektov od podania žiadosti a niektoré z tohto dôvodu aj vrátili štatút RSP. Zdlhavý hodnotiaci proces a schvaľovanie úveru zo strany banky, aj to sa vnímalo negatívne zo strany sociálnych podnikov pri žiadaní o investičnú pomoc. Negatívne bola zo strany záujemcov vnímaná nízka intenzita podpory pre obecné podniky a podniky, ktoré nespádali do kategórie začínajúcich podnikov a tiež limity na nákup investičného majetku, ktoré im neumožnili financovať potrebné investície do zariadenia, rekonštrukcie a vybavenia.

Žiadatelia o investičnú pomoc vysoko kladne hodnotili poradenské služby Regionálnych centier sociálnej ekonomiky, ktoré v súčinnosti s centrálnou koordinačnou jednotkou poskytli pomoc pri príprave žiadostí až 88 žiadateľom.

Napriek popísaným obmedzeniam bolo k 31.12.2021 schválených 26 žiadostí o investičnú pomoc a ďalšie žiadosti budú ešte schvaľované v roku 2022. Celková úspešnosť tohto nástroja sa však overí až v budúcich obdobiach, kedy RSP budú musieť zrealizovať plánované aktivity v období ovplyvnenom celosvetovou pandemickou situáciou a budú musieť zvládnuť proces verejného obstarávania podľa zákonných

podmienok, podľa Jednotnej príručky RO pre VO pri EŠIF a podmienkach nad rámec týchto predpisov, ktoré nastavil poskytovateľ vo svojich podmienkach a postupoch.

Servisné poukážky

Nástroj „servisné poukážky“ v súčasnosti využíva stále málo RSP. V roku 2021 využilo servisné poukážky iba 13 RSP. Jedná sa o málo využívaný nástroj nepriamej pomoci najmä preto, že administrácia okolo preplácania servisných poukážok je náročná na administratívne spracovanie a vedenie agendy. RSP by uvítali odbúranie administratívnej záťaže, či efektívnejší proces odkúpenia servisných poukážok zo strany MPSVaR SR z hľadiska času.

Ďalšiemu rozvoju a využívaniu tohto nástroja nepraje aj kolízia s registrovanými sociálnymi službami, kde v rámci terénnej opatrovateľskej služby je veľký rozsah prác spadajúcich pod starostlivosť o domácnosť verejnými zdrojmi už podporená.

Taktiež zo strany obyvateľov obce nie je veľký záujem o túto formu pomoci. Sociálne podniky by uvítali väčšiu propagáciu tohto nástroja medzi širokou verejnosťou.

Problémom sa ukazuje aj napojenie tohto nástroja na štátnu schému De minimis.

Výnimky zo zákona o VO

Nástroj nepriamej podpory zo strany štátu, ktorý je v plnom rozsahu závislý na motivácii kompetentných predstaviteľov a odborných zamestnancov subjektov verejnej správy a iných odvodených verejných obstarávateľov a obstarávateľov vyhlasovať verejné obstarávanie s podmienkami, pri ktorých uplatňujú sociálne hľadisko. Napriek tomu, že aj v rámci NP ISE bola realizovaná odborne zameraná kampaň pre verejných obstarávateľov na úrovni špičkových lektorov ÚVO, tento spôsob obstarávania sa zatiaľ masívne nerozšíril. Najväčšou pridanou hodnotou je tento nástroj pre obce a obcou založené sociálne podniky, ktoré pri zachovaní hospodárnosti môžu využívať formy in-house zákaziek. RSP majú spravidla štíhly aparát, čo sa odráža v nižších cenách. Pre subjekty verejnej správy, ak nie sú zdaniteľnými osobami, môžu využívať na výstupe aj 10 % DPH a zadávateľ má omnoho jednoduchší postup pri vymožitelnosti, najmä kvality dodávaných služieb. Tento nástroj je v budúcnosti pre rozvoj sociálnej ekonomiky nástrojom so silným potenciálom.

Brzdou využívania tohto nástroja sa javia náročné, komplikované a zdĺhavé opatrenia a nástroje súvisiace s procesom verejného obstarávania na rôznych úrovniach (národnej, regionálnej, miestnej úrovni). NP ISE pripravilo v roku 2021 e-katalóg RSP „Katalóg sociálnych podnikov“, ktorý by mal pomôcť sociálnym podnikom pri prezentácii svojich tovarov a služieb, a to aj pre potenciálnych obstarávateľov v zmysle zákona o VO. Spustenie tohto katalógu do prevádzky je plánované v roku 2022.

Predaj/prenájom nehnuteľnosti za nižšiu cenu ako je ZO

Tento nástroj na území SR využilo v roku 2021 iba 9 RSP. Dostupnosť nástroja je obmedzená pravidlami štátnej pomoci, ktorú viacerí záujemcovia vyčerpali v rámci investičnej pomoci formou De minimis. Ďalšie využitie je podmienené skúsenosťou a ochotou vlastníkov nehnuteľností/subjektov verejnej a štátnej správy s poskytovaním štátnej pomoci v rámci samostatne schválených schém štátnej pomoci. Potenciál tohto nástroja sa môže pozitívne prejavíť pri rozvoji a budovaní nájomného bývania.

Dotáčna politika

Základnou povinnosťou samosprávnych krajov je vo všeobecnosti starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Z praxe samosprávnych krajov (napr. Prešovského, Žilinského, Košického, Banskobystrického samosprávneho kraja) vyplýva, že vhodným nástrojom na dosiahnutie rozvojových cieľov je zriadenie samostatného právneho subjektu (neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecno-prospešné služby podľa zákona č. 213/1997 o neziskových organizáciách). Samosprávne kraje majú tiež nastavenú dotačnú politiku pre subjekty pôsobiace na ich území a každoročne sa snažia určitou sumou z rozpočtu prispieť na rozvoj regiónu prostredníctvom týchto foriem dotácie.

2 ČINNOSŤ CKJ A RC SE ZA ROK 2021

2.1 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O ČINNOSTI CKJ A RCSE

Kraj	Dátum zriadenia	Adresa		
		Ulica, číslo	PSČ	Mesto
Banskobystrický	01.08.2018	Janka Kráľa 2	974 01	Banská Bystrica
Bratislavský	01.07.2019	Nevädzová 5	814 55	Bratislava
Košický	06.08.2018	Krivá 21	040 01	Košice - Staré mesto
Nitriansky	01.09.2018	Svätoplukovo námestie 1/b	949 01	Nitra
Prešovský	01.08.2018	Levočská 3	080 01	Prešov
Trenčiansky	01.07.2019	Jesenského 6431	911 01	Trenčín
Trnavský	19.06.2019	Vajanského 617/22	917 01	Trnava
Žilinský	15.06.2019	Mariánske námestie 5	010 01	Žilina

Tab. č 7 Prehľad RCSE

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE

Samosprávny kraj	Pracovná pozícia	Počet pracovníkov(pracovníčok)
Banskobystrický	Manažérka RCSE /Kordinátor(ka) RCSE	1/3
Bratislavský	Manažérka RCSE /Kordinátor(ka) RCSE	1/2
Košický	Manažér RCSE /Kordinátor(ka) RCSE	1/4
Nitriansky	Manažérka RCSE /Kordinátor(ka) RCSE	1/3
Prešovský	Manažérka RCSE /Kordinátor(ka) RCSE	1/3
Trenčiansky	Manažérka RCSE /Kordinátor(ka) RCSE	1/3
Trnavský	Manažérka RCSE /Kordinátor(ka) RCSE	1/3
Žilinský	Manažérka RCSE /Kordinátor(ka) RCSE	1/3
Celkom	Manažérka RCSE /Kordinátor(ka) RCSE	8/24

Tab. č 8 Prehľad pracovníkov RCSE v roku 2021

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE

2.2 AKTIVITY A VÝSTUPY ČINNOSTI NP ISE

Kraj RCSE	Spolu	Počet konzultácií/stretnutí podľa miesta stretnutia		
		v RCSE	v teréne	telefonicky/mailom/online
Banskobystrický	581	90	268	223
Bratislavský	175	22	73	80
Košický	909	154	248	507
Nitriansky	909	71	261	577
Prešovský	678	107	209	362
Trenčiansky	719	35	206	478
Trnavský	568	27	211	330
Žilinský	624	87	434	103
SPOLU	5 163	593	1 910	2 660

Tab. č 9 Prehľad konzultácií a zrealizovaných stretnutí RCSE podľa miesta stretnutia v roku 2021
Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE

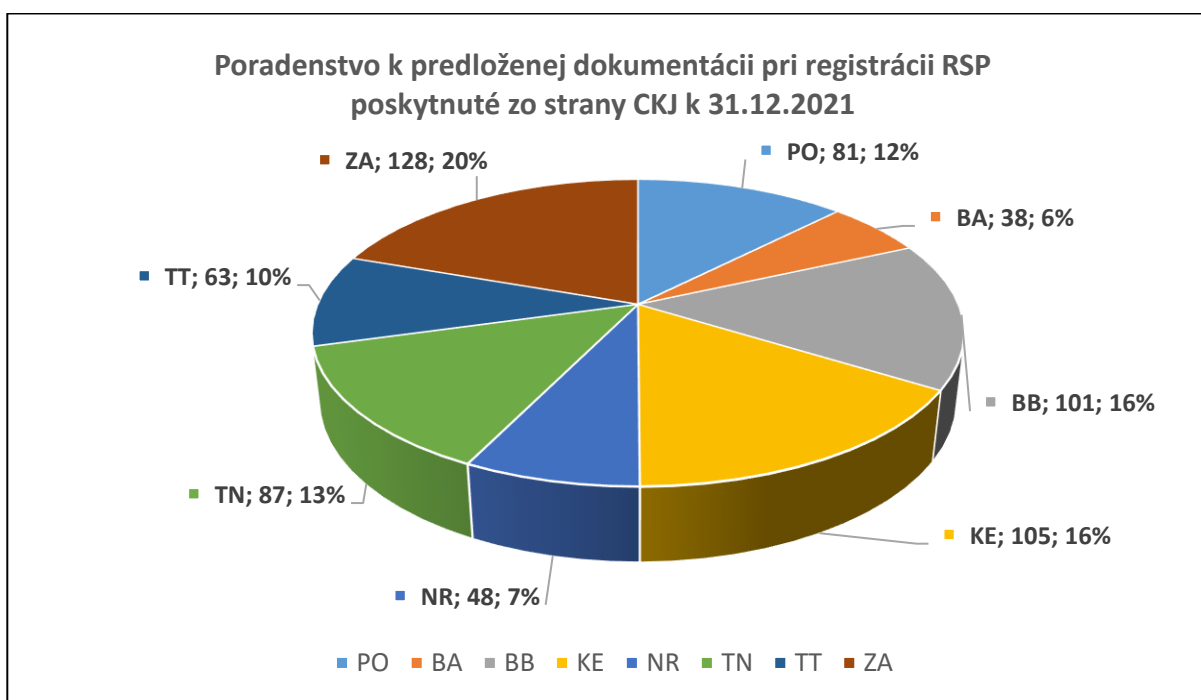
Obdobie	Stretnutia celkom	Predmet rokovania		
		Založenie RSP	Investičná pomoc	Ostatné
Január 2021	332	211	49	72
Február 2021	434	243	85	106
Marec 2021	475	273	82	120
Apríl 2021	454	229	96	129
Máj 2021	492	239	79	174
Jún 2021	492	215	78	199
Júl 2021	392	177	64	151
August 2021	392	167	72	153
September 2021	401	178	71	152
Október 2021	493	218	89	186
November 2021	447	219	87	141
December 2021	359	166	82	111
SPOLU	5 163	2535	934	1694

Tab. č 10 Prehľad konzultácií a zrealizovaných stretnutí RCSE podľa predmetu rokovania v roku 2021
Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE

Kraj RCSE	Celkový počet RSP v SR	RSP, ktoré vznikli za asistencie RCSE					% asistencie RCSE pri registrácii RSP vo svojom kraji
		Počet RSP v danom kraji	Počet RSP mimo daný kraj	V najmenej rozvinutých okresoch	Obecné podniky	Transformované z CHD/CHP	
BA	16	14	2	0	1	1	56%
BB	73	70	3	12	10	20	93%
KE	91	85	6	52	24	3	92%
NR	35	29	6	0	8	7	91%
PO	53	52	1	44	22	2	83%
TN	60	54	6	0	8	14	82%
TT	37	31	6	0	7	3	79%
ZA	84	77	7	0	18	6	89%
SPOLU	449	412	37	108	98	56	86%

Tab. č 11 Prehľad asistencie RCSE pri zakladaní RSP v danom kraji k 31.12.2021

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE

Graf 10 Doručené ZD z RCSE na CKJ k 31.12.2021

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE

Názov organizácie	Popis spolupráce
Ekonomická univerzita v Bratislave, Národohospodárska fakulta	Memorandum o spolupráci - Príprava a spoločná realizácia projektov v oblasti výskumu a vzdelávania na tému SE, publikovanie výsledkov spoločných projektov, prezentácia výsledkov vzájomnej spolupráce na vedeckých konferenciách, seminároch a odbornovo-vedeckých stretnutiach
Banskobystrický samosprávny kraj	Memorandum o spolupráci - Podpora záujmu o podnikanie a sociálne podnikanie, vznik podnikov a RSP, zvýšenie informovanosti o SE, podpora zamestnanosti, vzdelávanie, monitoring, spolupráca na výzve Farmár pre registrované sociálne podniky pôsobiace v sektore poľnohospodárstva
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta	Memorandum o spolupráci - Príprava a spoločná realizácia projektov v oblasti výskumu a vzdelávania na tému SE, publikovanie výsledkov spoločných projektov, prezentácia výsledkov vzájomnej spolupráce na vedeckých konferenciách, seminároch a odbornovo-vedeckých stretnutiach
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja	Memorandum o spolupráci - Príprava a spoločná realizácia projektov v oblasti výskumu a vzdelávania na tému SE, publikovanie výsledkov spoločných projektov, prezentácia výsledkov vzájomnej spolupráce na vedeckých konferenciách, seminároch a odbornovo-vedeckých stretnutiach, spoluúčasť na medzinárodnej konferencii Poľnohospodárstvo ako aktér sociálnej inklúzie – AGASI 2021
Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže	Memorandum o spolupráci - Zvyšovanie zamestnanosti občanov po prepustení na trhu regionálnych sociálnych podnikov, a to prepojením partnerských ústavov Zboru väzenskej a justičnej stráže s vybranými Regionálnymi centrami sociálnej ekonomiky a zabezpečením ich komunikácie
OZ Druživa	Spolupráca na projekte pre koncept rozvoja sociálneho poľnohospodárstva
Ústredie a Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny	Spolupráca v rámci projektu Investičná pomoc pre sociálne podniky - nenávratná zložka, spolupráca v rámci AOTP
SLSP, a.s, TISE a ďalšie banky a finančné subjekty	Spolupráca v rámci projektu Investičná pomoc pre sociálne podniky - nenávratná zložka
Informačno-poradenské centrá v jednotlivých krajoch SR	Spolupráca pri realizácii a zabezpečovaní aktivít
Úrad pre verejné obstarávanie	Spolupráca pri realizácii a zabezpečovaní aktivít, konzultácie a informovanie v oblasti aplikácie VO z pohľadu SE
Slovak Bussiness Agency	Spolupráca pri poskytovaní komplexného poradenstva a pomoci pre MSP
GrantExpert, poradenská spoločnosť Centire a Akadémia sociálnej ekonomiky	Spolupráca pri poskytovaní komplexného poradenstva a pomoci pre záujemcov o SE a RSP
Nezisková organizácia EPIC	Spolupráca pri realizácii a zabezpečovaní aktivít
SAAIC - Národná agentúra programu Erasmus+	Spolupráca pri propagácii a informovaní možnosti využitia programu ERASMUS+ pre RSP

Samosprávne kraje a obce	Spolupráca na tvorbe a realizácii konceptu rozvoja sociálnej ekonomiky v jednotlivých krajoch a obciach SR, súčinnosť pri tvorbe programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja na rok 2021, sieťovanie a výmena informácií
ZMOS	Aktívna účasť na ich stretnutiach a koordinácia procesov v rámci regionálnych združení okresov, pracovné rokovania k možnosti obecného sociálneho podnikania, zdieľanie príkladov dobrej praxe
Miestne akčné skupiny (MAS)	Sieťovanie a udržiavanie partnerstva v rámci regiónu
Regionálne rozvojové agentúry (RRA)	Pracovné rokovania k sociálnemu podnikaniu a pomoc pri vypracovávaní podnikateľských zámerov pre žiadateľov o RSP
Národné projekty realizované IA MSPSVR SR a ďalšími prijímateľmi	Sieťovanie a výmena informácií, spolupráca pri realizácii aktivít napomáhajúcich rozvoju sociálnej ekonomiky
Asociácia subjektov sociálnej ekonomiky	Spolupráca pri podpore v oblasti sociálneho podnikania
Aliancia pre sociálnu ekonomiku na Slovensku	Spolupráca pri podpore v oblasti sociálneho podnikania
Mimovládne organizácie (Úsmev ako dar, Centrum dobrovoľníctva, a i.)	Spolupráca v oblasti podpory zamestnávania znevýhodnených a zraniteľných osôb a podpore sociálneho podnikania a sociálnej ekonomiky

Tab. č 12 Spolupráca NP ISE s inými organizáciami pri poskytovaní informácií a poradenstva a sieťovanie, spolupráca s vysokými a strednými školami, spolupráca v rámci memoránd aj mimo nich v roku 2021

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE

Druh aktivity školenia/semináre/webináre	Počet aktivít	Celkový rozsah v hod.	Počet účastníkov	Cieľová skupina	Organizátor
Školenia – dane a účtovníctvo	1	1,5	32	NP ISE	NP ISE
Školenia - štátna pomoc a de minimis	1	3	44	NP ISE	PMU a NP ISE
Školenia - štátna pomoc a de minimis	1	3	59	Úrady práce	PMU a NP ISE
Školenia – priama forma pomoci	1	1	32	RC SE NP ISE	SLSP a NP ISE
Školenia – zákon o SE	5	20	36	NP ISE	NP ISE
Školenia – zákon o VO	7	25	105	NP ISE, úrady práce	NP ISE
Školenia – prezentačné zručnosti	4	28	9	RC SE NP ISE	NP ISE
Školenia – komunikačné zručnosti	4	28	6	RC SE NP ISE	NP ISE

Tab. č. 13 Prehľad školení pre sociálne podniky, odbornú verejnosť, a pracovníkov NP ISE

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE

Druh aktivity	Popis
Konferencie	<ul style="list-style-type: none"> Odborná konferencia celoslovenská (online) – „Sociálna ekonomika na Slovensku – súčasnosť a budúcnosť“ Odborná konferencia medzinárodná (online) – „Poľnohospodárstvo ako aktér sociálnej inklúzie“ (AGASI)
Kampaň v médiách	<ul style="list-style-type: none"> Celoplošná - "Servisné poukážky"; Facebook, Instagram, Celoplošná - "Servisné poukážky" - denníky Nový čas, Pravda, Plus 1 deň OZ Svet mobility - PR článok na webe a FB
Relácie v médiách	<ul style="list-style-type: none"> TV Bratislava - Metro Dnes - "SE v Bratislavskom regióne" RTVS - Rádio Regina Západ – „Z regiónu“ RTVS - Rádio Regina Západ "Klub komunálnej politiky" - SE na Západnom Slovensku TV TURIEC - beseda „Sociálny podnik mesta Martin“ RTVS - STV3 – „Cesty istoty“ - špeciálna TV relácia, vyrobených 8 dielov pre NP ISE, z toho 5 odvysielaných v roku 2021, 3 v roku 2022 RTVS – Rádio Slovensko – „Cesty istoty“ – rozhlasové reportáže, vyrobených 15 dielov pre NP ISE, z toho 13 odvysielaných v roku 2021, 2 v roku 2022
Informačno-propagačné materiály (letáky, brožúry a pod.)	<ul style="list-style-type: none"> Leták V. - Formy podpory pre RSP - základný prehľad a informácie Leták VI. – regionálne centrá sociálnej ekonomiky - základný prehľad, informácie a kontakty <p>Brožúra - Kontext a výzvy sociálneho podnikania na Slovensku</p>
Uverejnené príspevky (web, soc. médiá)	<ul style="list-style-type: none"> Webové sídlo SE (socialnaekonomika.sk) – 48 aktualít o aktivitách NP ISE a dôležitých informáciách pre RSP a ostatných záujemcov o SE, Webová stránka NP ISE (npise.gov.sk) - 22 aktualít/článkov (uverejnených aj na webovom sídle SE), Facebook SE (facebook.com/socialnaekonomika.sk/); aktívny od 4/2020, 1 068 followerov- 131 postov: o RC SE - 10 postov, o konkrétnych RSP 20 - postov, pozvánky na webináre a metodické stretnutia - 22 postov, iné - 79 postov
Tlačové správy	<ul style="list-style-type: none"> Banskobystrický samosprávny kraj - Memorandum o spolupráci za účasti ministra Milana Krajniaka Odborná konferencia - Sociálna ekonomika na Slovensku – súčasnosť a budúcnosť
Webináre	<p>Webináre na vybrané témy a aplikačnú prax z oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dane a účtovníctvo – 1 webinár Priama forma pomoci – 2 webináre Zákon o SE – 6 webinárov Zákon o VO – 2 webináre

Tab. č. 14 Aktivity v oblasti publicity a informovanosti

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE

2.3 NÁVRH ODPORÚČANÍ PRE LEGISLATÍVNE ZMENY S CIEĽOM IDENTIFIKÁCIE A NÁSLEDNEJ PODPORY ÚSPEŠNÝCH FORIEM SE V PODMIENKACH SR

P.č.	Popis odporúčaní
1.	S ohľadom na hypertrofiu právnej úpravy niektorých foriem podpory sociálnych podnikov by bolo vhodné pripraviť a následne zmeniť právnu úpravu s cieľom jej zosúladenia . Prvou z možností, ktorých by sa zmeny mohli dotýkať, sú aktívne opatrenia na trhu práce podľa zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov, konkrétne príspevky podľa § 53f a 53g tohto zákona, v rámci ktorých je upravené poskytovanie tzv. umiestňovacieho a vyrovnávacieho príspevku. Nakoľko ide o príspevky, ktoré sa poskytujú iba integračným sociálnym podnikom, neexistuje dôvod, aby táto forma tzv. kompenzačnej pomoci bola legislatívne zaradená mimo zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch v znení neskorších predpisov.
2.	S cieľom predchádzania neadresnej a neúčelnej podpory zo strany štátu v prospech integračných podnikov je jednou z možností zavedenie povinného vyplácania mzdy zamestnancom integračných sociálnych podnikov, na ktorých mzdy sociálne podniky poberajú pomoc zo strany štátu v rôznych formách, napr. pri vyrovnávacích príspevkoch, na bankové účty týchto zamestnancov, a vylúčiť tak možnosť vyplácania mzdy zamestnancom v hotovosti. A to z dôvodu, že by sa tým eliminovalo zneužívanie týchto foriem pomoci. Cieľom predmetného návrhu je zefektívnenie, spresnenie a zabezpečenie účelného vyplácania (napr. mzdy, ktorej súčasťou sú vyrovnávacie príspevky) tak, aby bola zachovaná možnosť efektívnej kontroly zo strany štátu na používaní vyrovnávacích príspevkov v integračných podnikoch na sledovaný účel.
3.	S ohľadom na doterajšie skúsenosti a prax upraviť a spresniť znenie definície niektorých vybraných pojmov súvisiacich s uplatňovaním zákona č. 112/2018 Z. z. v praxi, ako napríklad presnejšie vymedzenie znevýhodnenej osoby, zainteresovanej osoby, nového podniku a pod.
4.	S ohľadom na to, že zákon č. 112/2018 Z. z. vo svojich ustanoveniach využíva význam viacerých pojmov, ktorých obsah ale nešpecifikuje v plnej miere, tak je na základe empirickej skúsenosti potrebné spresniť, prípadne doplniť význam týchto pojmov. Ide napr. o situáciu, že zákon č. 112/2018 Z. z. len obmedzene pozná význam pojmov, s ktorými pracuje, pričom najvypuklejšie je to napr. pri pojmoch ako bezúhonnosť a dôveryhodný subjekt.
5.	S ohľadom na praktické úskalia a spätnú väzbu zo strany registrovaných sociálnych podnikov by bolo v budúcnosti vhodné upraviť spôsob používania zisku po zdanení na dosahovanie pozitívneho sociálneho vplyvu . Spätná väzba zo strany RSP totiž napovedá, že RSP majú problémy s používaním zisku po zdanení na dosahovanie pozitívneho sociálneho vplyvu, najmä majú problémy s časovým aspektom plnenia tejto povinnosti, keď nie je zrejmé, dokedy tento zisk majú použiť, resp. s výpočtom alternatívnych možností splnenia povinností socializovať zisk. Zadefinovanie časového rámca na budúce použitie zisku po zdanení na dosahovanie pozitívneho sociálneho vplyvu by bolo najvhodnejším a najjednoduchším možným riešením a prijateľnou aplikačnou zmenou. Rovnako by bolo vhodné do budúca rozšíriť možnosti náhradného splnenia povinnosti socializácie zisku . Na základe spätnej väzby zo strany RSP a regionálnych centier by novými možnosťami mohli byť napr. ďalšie peňažné plnenia, resp. nákup tovaru do zásoby a pod.
6.	Na základe skúsenosti a spätnej väzby by bolo vhodné poopraviť, doplniť, resp. upraviť viacero ustanovení zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikov v znení neskorších predpisov, ktoré sa viac-menej v praxi ukázali ako nepostačujúce . Najväčšmi v praxi vyčnievajú nedostatky v § 6 zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch v znení neskorších predpisov, keď napríklad podobne ako pri podmienke bezúhonnosti sa táto podmienka vzťahuje aj na právnické osoby, tak pri podmienke dôveryhodnosti by bolo vhodné túto podmienku rozšíriť rovnako aj na právnické osoby a ich štatutárne orgány.

7.	Konanie o priznanie štatútu registrovaného sociálneho podniku vykazuje na základe empirických skúsenosti nemalé nedostatky najmä s ohľadom na legislatívno-technické nepresnosti , ale aj s ohľadom na niektoré nevyhnutné úpravy, ktoré súvisia s nevyhnutným spresnením niektorých lehôt či dôb pri registrácii a následnom kontrolovaní splnenia povinností, ktorých splnenie sa predpokladalo pri registrácii.
8.	Nielen z odborných kruhov prichádza požiadavka na zrušenie alternatívneho zastúpenia pôsobenia poradného výboru ako zamestnaneckej rady alebo zamestnaneckého dôverníka aj v pracovnoprávných záležitostiach . Poradný výbor nie je orgán, ktorý by mohol nahrádzať zastúpenie zamestnaneckej rady alebo dôverníka vo veciach, ktoré sú im priznávané osobitnými pracovnoprávnymi predpismi a rovnako je to aj naopak, keď zamestnanecká rada alebo dôverník nemôžu zastúpiť funkcie a úlohy poradného výboru v registrovanom sociálnom podniku. Odporúčame preto tieto alternácie zrušiť.
9.	Na základe spätnej väzby z praxe navrhujeme upraviť / spresniť do budúca spôsoby merania dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu aj pri sociálnych podnikoch bývania , tak ako je to pri integračných sociálnych podnikoch. Prax totiž ukazuje, že pri sociálnych podnikoch bývania nie je možné bez legislatívneho ukotvenia efektívne kontrolovať pri tomto type sociálneho podniku dodržiavanie povinného dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu, resp. subjekty, u ktorých pretrváva záujem o registráciu sociálneho podniku bývania sa nemajú o čo pri jeho zriaďovaní oprieť.
10.	Na základe skúsenosti z praxe odporúčame zmeniť štruktúru a možnosti pri poskytovaní podpory sociálnym podnikom aj iným spôsobom ako podľa bodu 1 . Ide napr. o návrh vypustenia úľavy na dani z príjmov z tzv. investičnej pomoci, nakoľko to neúmerne zužuje možnosti sociálnych podnikov žiadať o tento druh podpory v podstate len pri investičných projektoch.
11.	S ohľadom na aplikačné nedostatky vychádzajúce z empirických skúsenosti by bolo vhodné do budúca zabezpečiť jednotný systém a zosúladiť subjekty, ktoré by boli oprávnené posudzovať niektoré z povinných podmienok platiacich pre sociálne podniky tak pri ich registrácii ale aj po nej . Ide napr. o zisťovanie splnenia podmienky zdravotného znevýhodnenia zamestnancov sociálneho podniku na základe lekárskeho posudku. Keďže neexistuje jednotná právna úprava a postup, navrhujeme toto do budúca upraviť, napr. zavedením novej povinnosti, niektorého zo štátnych orgánov, ktoré vykonávajú činnosti a pôsobia na úseku sociálnej ekonomiky, aby túto posudkovú činnosť zabezpečovala prostredníctvom na to školených a oprávnených subjektov. Jednou z možností je napr. zavedenie tzv. lekárskej posudkovej činnosti, tak ako je to už aj pri iných subjektoch mimo rámca sociálneho ekonomiky.

Tab. č. 15 Popis odporúčaní pre legislatívne zmeny

Zdroj: Vlastný zdroj NP ISE

Margaret, s.r.o.

Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným
Typ registrovaného SP: Integrovaný a všeobecný podnik
Oblasť podnikania: Odevná výroba
Región: Podpoľanie, Novohrad
Začiatok činnosti: 01.04.2018
Dátum registrácie SP: 19.2.2021

➤ **Základné informácie o podniku**

Spoločnosť Margaret, s.r.o. je sociálny podnik založený v roku 2020, ktorý svojou činnosťou nadväzuje na činnosť SZČO Mgr. Margaréty Hlbockej, PhD. Sociálny podnik má zriadené dve prevádzkarne: v prvej prebieha výroba odevov a doplnkov a druhá slúži ako predajňa zhotovených výrobkov. Vo februári 2021 spoločnosť získala dva štatúty registrovaného sociálneho podniku, integrovaný podnik a zároveň aj všeobecný podnik.

Spoločnosť sa v predmete svojej činnosti prioritne zameriava na výrobu krojov a ich súčastí, no v nadväznosti na to i na výrobu etno-módy, liturgických textílií, bytového textilu a spoločenskej módy.

Pri výrobe krojov ženských, mužských, či detských sa podnik zameriava na autentické spracovanie daného typu kroja alebo jeho konkrétnej súčasti, ktorým vždy predchádza terénny výskum. Prednosťou sociálneho podniku je manuálna zručnosť zamestnancov: ovládajú viacero ručných prác, ako sú háčkovanie, pletenie, ručné šitie, vyšívanie, paličkovanie. Spoločnosť ponúka vo svojej tvorbe spájanie tradičného, ľudového a folklórneho s moderným, ktoré zodpovedá súčasným trendom a zároveň je aj nositeľné. Umožňuje tak svojou tvorbou sprostredkovať pôvodné zdobné techniky a vzory umiestnené na tradičnom odevu našich predkov aj laickej verejnosti, ktorá inak neprejavuje o klasický folklór záujem.

➤ **Dôvody/motivácia vzniku sociálneho podniku**

V regióne Podpoľania je dlhodobou vysokou nezamestnanosťou osôb, pričom osobitne sa nezamestnanosť týka osôb so zdravotným znevýhodnením. Prioritným cieľom spoločnosti Margaret, s.r.o., v rámci regionálneho rozvoja a zamestnanosti bolo zvýšiť zamestnanosť znevýhodnených a zraniteľných osôb a podporiť ich inklúziu na trh práce. Sociálny podnik Margaret, s.r.o. vie veľmi dobre do svojich podnikateľských aktivít začleniť osoby so zdravotným obmedzením, ktoré sú invalidné ako aj osoby so zdravotným a iným znevýhodnením. Ich dôležitá pomoc a práca sú odbremením ostatných zamestnancov od drobnej práce a svojou významnou manuálnou činnosťou výborne dopĺňajú celý výrobný proces.

Folklór, tradície, ručné práce zažívajú v súčasnosti renesanciu. Sociálny podnik Margaret, s.r.o. má záujem tento trend podporovať a zachovávať čo najdlhšie. Ďalším z cieľov, ktoré má sociálny podnik Margaret, s.r.o. ambíciu naplňovať, je uchovávanie, rozvíjanie, interpretácia a šírenie ľudového umenia, najmä ľudového umenia regiónu Podpoľania a Novohradu. Sociálny podnik má stanovené ciele v podobe naplňovania pozitívneho sociálneho vplyvu v oblasti tvorby, rozvoja, ochrany, obnovy a prezentácie duchovných a kultúrnych hodnôt.

➤ Dosiahnuté výsledky

Sociálny podnik Margaret, s.r.o. zamestnáva v súčasnosti štyroch zamestnancov, z toho traja zamestnanci patria do skupiny zraniteľných a znevýhodnených osôb tak, ako ich definuje zákon o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch. Dvaja zamestnanci sú ľudia so zdravotným znevýhodnením a jeden zamestnanec je dlhodobo nezamestnaná osoba.

Od svojho vzniku spoločnosť dosiahla viaceré väčšie, či menšie úspechy:

- získanie investičnej pomoci
- rozširovanie výrobných priestorov ako aj počet zamestnancov
získanie nových zákazníkov: folklórne skupiny, folklórne súbory, základné školy, ale i jednotlivci
- výroba viacerých nových krojov a krojových súčastí
- zhotovenie kalendára reprezentujúceho kroje z Novohradu pre stálych zákazníkov
- začiatok realizácie komplexnejšej výskumnej činnosti krojov a vyšívacích techník
- prezentácia práce a výrobkov pri návšteve ministra práce, sociálnych vecí a rodiny

➤ Plánované ciele a udržateľnosť

Cieľom spoločnosti je udržanie existujúcich pracovných miest pre znevýhodnené a zraniteľné osoby na trhu práce, a podľa možnosti tento počet navyšovať. Momentálne sa pracuje na tvorbe ďalšieho nového e-shopu a rozšírení možnosti predaja vlastných výrobkov aj v iných prevádzkach. Z uvedeného dôvodu spoločnosť očakáva i viac práce a pracovných príležitostí.

Ďalším z cieľov sociálneho podniku Margaret, s.r.o je taktiež prezentácia vlastnej tvorby a vyšívacích techník širšej verejnosti prostredníctvom názorných ukážok na rôznych kultúrnych podujatiach. Rovnako plánujú publikovať i získané vedomosti a informácie z výskumnej činnosti.

➤ Ponaučenia a odporúčania

Registrovaný sociálny podnik Margaret, s.r.o dokáže veľmi citlivo a zároveň efektívne realizovať inklúziu ľudí so zdravotným znevýhodnením do pracovného procesu a svojich podnikateľských aktivít. Vedenie spoločnosti identifikovalo silné stránky svojich znevýhodnených zamestnancov (konkrétne ich manuálne zručnosti). Ich zmysluplným začlenením do pracovného procesu jednak dokáže naplňovať predstavy a potreby týchto zamestnancov a zároveň plnohodnotne a prínosne dotvárať celý výrobný proces.

Výnimočnosť tohto sociálneho podniku je aj v tom, že svojou podnikateľskou aktivitou naplňuje aj ďalší cieľ, a síce v oblasti tvorby, rozvoja, ochrany, obnovy a prezentácie duchovných a kultúrnych hodnôt.

SVDM s.r.o.

Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným

Typ registrovaného SP: všeobecný podnik

Oblasť podnikania: cirkulárna ekonomika – prevádzkovanie reuse centra „Baterkáreň“ (hlavná činnosť), maloobchod

Región: Trnavský kraj

Začiatok činnosti: 15.06.2019

Dátum registrácie SP: 09.07.2020

➤ **Základné informácie o podniku**

Spoločnosť SVDM s.r.o. funguje od júna 2019, pričom štatút registrovaného podniku získala v júli 2020. Sociálny podnik SVDM, s.r.o. sa venuje najmä organizovaniu kurzov a podujatí so zameraním na podporu cirkulárnej ekonomiky, na podporu starostlivosti o zdravý pohyb a životný štýl, na prezentáciu umenia, kultúry a lokálnej tvorby, predaju drogérie a kozmetiky. Spoločnosť prevádzkuje predajňu a v priľahlom priestore vytvára, prevádzkuje a prenajíma komunitný priestor. Sociálny podnik vykonáva aj ďalšie činnosti ako triedenie a preberanie oblečenia a darovaných vecí, manažovanie charitatívnych projektov a zbierok. Týmito činnosťami sleduje svoj hlavný cieľ dosahovania merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu ako všeobecný podnik, ktorý poskytuje spoločensky prospešné služby v oblastiach:

- ✓ tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt
- ✓ poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť
- ✓ vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry
- ✓ tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva

➤ **Dôvody/motivácia vzniku sociálneho podniku**

Motiváciou zakladateľiek sociálneho podniku bola organická potreba vytvoriť v mieste bydliska priestor, ktorý poskytuje udržateľné možnosti pre rôzne oblasti života, a zároveň priestor, ktorý je budovaný komunitou a slúži jej. Baterkáreň vznikla ako projekt, ktorý v sebe spája nielen produkty, ale aj služby, vzdelávanie a humanitárnu pomoc. Sociálny podnik ľuďom ukazuje konkrétne riešenia ich problémov, ktoré súvisia s udržateľnosťou, znižovaním nadspotreby, cirkulárnou ekonomikou a spoločenskou zodpovednosťou. Sociálny podnik komunikuje princípy obehovosti ľudskou rečou a zrozumiteľne, vytvára príležitosti na osvojenie si kľúčových kompetencií. Poskytovaním nových typov služieb a vyučovaním nových zručností zvyšuje adaptabilitu komunit na zmeny, ktoré so sebou prináša klimatická kríza.

➤ **Dosiahnuté výsledky**

SVDM s.r.o. je aktívnou a integrálnou súčasťou komunity v meste Trnava. Podporuje komunitu, organizuje spoločenské a kultúrne podujatia, poskytuje priestor pre témy, o ktorých sa v spoločnosti často nerozpráva. Nevyhýba sa citlivým témam ako je psychické zdravie, násilie na ženách, či neplodnosť. Poskytuje bezpečný priestor v rámci podporných skupín, v ktorom sa ľudia môžu podeliť o svoje pocity a nájsť potrebnú podporu. Podnik tiež organizuje materiálne i finančné zbierky s cieľom podporiť organizácie a ľudí v núdzi a umocňovať pocity spolupatričnosti a solidarity.

SVDM s.r.o. pracuje s mládežou, je jediným environmentálnym centrom v Trnavskom kraji. Buduje kapacity v oblasti ochrany životného prostredia, prispieva k rozvoju komunitného života, zdieľania a vzájomnej podpory. Pri práci s mládežou sa zameriava na rozvoj zručností 21. storočia v reálnom a organickom prostredí. Frustráciu a klimatický žiaľ sa snaží premeniť na zmysluplné aktivity s dopadom. Dobrovoľníci pomáhajú taktiež s organizáciou podujatí, ich propagáciou a chodom. Učia sa využívať sociálne siete, zmysluplne a zámerne využívať pri komunikácii fakty, voliť vhodné argumenty a protiargumenty. Ľudia tu nájdu priestor na sebarealizáciu, voľnosť na objavovanie a nástroje pre rast.

➤ **Plánované ciele a udržateľnosť**

Baterkáreň je konceptom, ktorý má zastrešovať aktivity zakladateľiek, má byť miestom “obehovej ekonomiky v praxi”. “Širokorozkročený” koncept tak, ako ho v sociálnom podniku realizujú v súčasnosti, je ich zámerom. Zmysel časti s “predajom drogérie” je v podpore udržateľnosti prevádzky, teda aby bol podnik schopný pokryť náklady na nájom a zamestnancov, prípadne investície do rozvoja. Ponuka tovarov samotnej drogérie vôbec nie je široká, nazvali ju skôr “základná”. Okrem toho, že jednoduchšou ponukou tovaru predchádzajú paralýze výberu (1 max 2 druhy jedného typu produktu), šetria tým i náklady na prevádzku. Zároveň si uvedomujú, že minimálnymi investíciami do rozvoja predaja tovaru - i toho online, je v tejto oblasti určite priestor na rozvoj a ďalšie zvýšenie obratu. Baterkáreň je postavená na diferenciacii príjmov. Tento princíp umožnil, že podnik prešiel v prvom roku svojho fungovania aj tak bezprecedentnú situáciu akou je svetová pandémia a uzavretie celej krajiny. Definovanie prevádzky ako “drogéria” podniku zabezpečilo prežitie.

Predajom bezobalovej drogérie, prírodnej kozmetiky a produktov pre udržateľnú domácnosť ponúka zákazníkom alternatívy pre život s menším dopadom na životné prostredie. Služby a ponuka sú zároveň nastavené tak, aby sa nad svojim spotrebiteľským správaním zamýšľali a hľadali alternatívne spôsoby uspokojenia svojich potrieb.

Na zmenu spotrebiteľského správania okrem predaja bezobalovej drogérie apeluje sociálny podnik i prostredníctvom podujatí (prednášky, kurzy, diskusie), služieb (vzdelávanie, konzultácie) a ponuky vlastných produktov (tvorba modulov a elektronických kníh).

➤ **Ponaučenia a odporúčania**

Sociálny podnik SVDM, s.r.o je inovatívnym konceptom, ktorý v sebe spája prvky subjektu neziskového sektora a zároveň aj komerčného subjektu. Ide o sociálny podnik s veľkým dosahom, svoje ciele v podobe pozitívneho spoločenského vplyvu naplňa v mnohých oblastiach – vzdelávanie, ochrana životného prostredia, oblasť sociálnej a humanitárnej pomoci. Zároveň ide o sociálny podnik, ktorý vytvára, rozvíja komunitu a má aj formatívny charakter, veľmi dobre komunikuje zložité a dôležité témy súčasnosti mladým ľuďom. Pri tomto sociálnom podniku funguje aj prepojenie sociálneho podnikania so samosprávou. Tím ľudí z SVDM sa v spoločnej iniciatíve s Mestom Trnava od roku 2021 podieľa na prevádzkovaní Re-use centra Back2Life. Táto iniciatíva je zameraná na podporu cirkulárnej ekonomiky v praxi.

Výborná myšlienka pretavená do skutočnosti, ide o funkčný a inovatívny subjekt sociálnej ekonomiky.

Obecné služby Domaňovce s.r.o., r.s.p.

Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným

Typ registrovaného SP: Integrovaný podnik

Oblasť podnikania: stavebná činnosť, čistenie kanalizačných systémov, podnikanie v oblasti nakladania s iným ako nebezpečným odpadom, diagnostika kanalizačných potrubí, cukrárenská výroba

Región: Prešovský kraj

Začiatok činnosti: August 2016

Dátum registrácie SP: 18.05.2021

➤ Základné informácie o podniku

Medzi hlavné podnikateľské činnosti sociálneho podniku patrí stavebná činnosť a v jej kontexte najmä prípravné práce k realizácii stavby, dokončovacie stavebné práce, úprava a starostlivosť o verejné priestranstvá. V tejto oblasti sociálny podnik realizoval revitalizácie verejných priestranstiev v troch etapách, úpravu chodníka na miestnom cintoríne, stavebné úpravy cukrárne a ďalšie.

Spoločnosť má zriadenú Obecnú cukráreň a tak poskytuje služby v oblasti rýchleho občerstvenia.

Sociálny podnik poskytuje v mikroregióne služby, ktoré tu žiadna iná organizácia neposkytuje, ide o montáž káblových zväzkov a montáž elektrických súčiastok. Sociálny podnik sa venuje aj pestovaniu rakytníka ako jediný podnikateľský subjekt v mikroregióne.

➤ Dôvody/motivácia vzniku sociálneho podniku

Sociálny podnik v Domaňovciach vznikol ako konkrétna reakcia samosprávy na riešenie problému nezamestnanosti v obci. Ide o podnik v 100 % vlastníctve obce, ktorého cieľom je vytváranie pracovných miest a ich trvalé udržanie. Obec pri zakladaní sociálneho podniku reflektovala aj na potrebu poskytovania služieb a skvalitňovania už poskytovaných služieb pre obyvateľov obce a mikroregiónu. Ako registrovaný sociálny podnik spoločnosť vytvára priaznivé pracovné podmienky pre znevýhodnené a zraniteľné skupiny obyvateľstva a skvalitňovaním poskytovania služieb prispieva k regionálnemu rozvoju.

➤ Dosiahnuté výsledky

Pred získaním štatútu registrovaného sociálneho podniku spoločnosť zamestnávala 3 zamestnancov, z toho jedného zdravotne znevýhodneného. V súčasnosti je v spoločnosti zamestnaných 9 ľudí, z ktorých sú 3 zamestnanci osobami zdravotne znevýhodnenými a 2 zamestnanci patria do skupiny znevýhodnených osôb z iných ako zdravotných dôvodov. Ide o ľudí, ktorí v predchádzajúcich 6 mesiacoch neboli zamestnaní, boli v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov, dosiahli nižšie ako stredné odborné vzdelanie a majú trvalý pobyt v najmenej rozvinutom okrese. Aktivitami v rámci podnikateľskej činnosti v sociálnom podniku dosiahli to, že zamestnanci získali zručnosti v remeselných povolaniach ako je murár, maliar, stolár, stavebný robotník, ovocinár, cukrár. Zamestnanci z radov znevýhodnených skupín majú tak v sociálnom podniku možnosť rozvíjať svoje osobnostné predpoklady a zručnosti a kompetencie ako zamestnanci, čo im otvára priestor pre potenciálne uplatnenie sa aj na voľnom trhu práce.

➤ **Plánované ciele a udržateľnosť**

Hlavným cieľom spoločnosti nie je vytváranie zisku pre zisk, ale zamestnávanie predovšetkým miestneho obyvateľstva, vytváranie a udržiavanie pracovných miest. V napĺňaní tohto cieľa je spoločnosť doposiaľ úspešná, aj preto zriadenie sociálneho podniku vnímajú obyvatelia obce, ale aj širšieho okolia, veľmi pozitívne. Do budúcnosti spoločnosť plánuje aj naďalej zveľaďovať, skrásľovať a spríjemňovať prostredie a život v obci udržiavaním a úpravou verejných priestranstiev, vytváraním podmienok pre mládež, mamičky s deťmi a všetkých nielen obyvateľov obce, ale taktiež turistov, ktorí hlavne v čase cyklistickej sezóny obec navštevujú v pomerne hojnom počte. Medzi plány a vízie v blízkej budúcnosti patrí vybudovanie detského ihriska v areáli cukrárne a vytvorenie priestoru pre spoločenské hry v cukrárni. V oblasti poľnohospodárstva plánuje sociálny podnik nielen rozšíriť pestovanie rakytníka, ale tiež zrealizovať výsadbu arónie, ktorá obdobne ako rakytník bude formou samozberu ponúknutá predovšetkým obyvateľom obce.

➤ **Ponaučenia a odporúčania**

Obecné služby Domaňovce s.r.o., r.s.p. sú príkladom obecného sociálneho podniku, v ktorom sa realizuje vízia a koncept sociálneho podnikania aj v menšej obci (obec má menej ako 1.000 obyvateľov). Sociálny podnik dokázal vytvoriť v pomerne krátkom období 9 pracovných miest pre znevýhodnených ľudí, pričom ide o osoby s rôznym typom znevýhodnenia. Aj vzhľadom na rozmanitosť znevýhodnenia je v tomto sociálnom podniku veľmi dôležitý individuálny prístup ku každému zamestnancovi. Špecifickým prístupom k jednotlivým zamestnancom a zároveň dobrým manažmentom je možné dosiahnuť potrebné a vhodné začlenenie sa týchto zamestnancov do pracovného procesu.

Obecný sociálny podnik má potenciál a patrí k základným rozvojovým nástrojom obce. Podporuje na jednej strane zamestnanosť ľudí, ktorí majú často problémy uplatniť sa na voľnom trhu práce a taktiež prispieva k rozvoju obce a aj k rozvoju regiónu. Zároveň má potenciál posilňovať komunitu. Obyvatelia obce často vnímajú sociálny podnik ako niečo „svoje“, niečo, čo prináša prospech im všetkým.

ZOZNAM ZDROJOV:

- <https://rabbsk.dobrykraj.sk/o-nas/>
- https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Dane/Novinky_leg/Priame_dane_uct/2018/2018.05.24_Uctov_reg_soc_podnik.pdf
- Ročné správy RCSE o rozvoji sociálnej ekonomiky za rok 2021 (8 správ za každý kraj)

NP ISE

národný projekt
Inštitút sociálnej ekonomiky

národný projekt

Inštitút sociálnej ekonomiky

Termín realizácie: jún 2018 – november 2023

Kód ITMS projektu: Z312031T839

Ročná súhrnná správa o rozvoji sociálnej ekonomiky v SR bola vypracovaná ako výstup podaktivity č. 1.1 – Zriadenie a pilotné overenie fungovania Centrálnej koordinačnej jednotky sociálnej ekonomiky (CKJ SE).

Správu vypracovali:

Ing. Eva Pongrácz, PhD., expertka NP ISE

Ing. Zuzana Valentová, manažérka implementácie odborných aktivít NP ISE

JUDr. Vladimír Minčíč, PhD., expert NP ISE

Mgr. Silvia Hamerlíková, manažérka RC SE Trnava

Sylvia Gorylová, manažérka pre monitorovanie a hodnotenie NP ISE

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk www.employment.gov.sk www.ia.gov.sk